

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРМОДЕГРАДАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ
В СЕНСОРАХ НА ОСНОВІ КЕРАМІКИ NiMn_2O_4 - CuMn_2O_4 - MnCO_2O_4

Михайлишин М. Р.

Балницька В. О., доцент кафедри термодинаміки і фізики

к. ф.-м. н., доцент

Ярицька Л. І., доцент кафедри термодинаміки і фізики

к. ф.-м. н., доцент

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Сенсори на основі оксиманганопштішнелної кераміки широко ви-
користовуються в системах забезпечення життєдіяльності, медичній апаратурі,
та газопроводах, на об'єктах гірничодобувної галузі та ін. Вони є
важливими і в різноманітних засобах побутової техніки, де сфера
їхнього застосування неухильно зростає з року в рік. Одним з найбільш
активних матеріалів для керамічних сенсорів є напівпровідникові
полупровідники на основі системи $\text{Cu}_x\text{Ni}_{1-x}\text{Co}_y\text{Mn}_{2-y}\text{O}_4$, експериментальні до-
слідження яких тривалий час інтенсивно ведуться в цілому світі
(NEUWELL, США; SENSORSOFT CORPORATION, Канада; PHILIPS,
Нідерланди; VAISALA, Фінляндія та ін.).

Метою даної роботи є феноменологічний опис термодеградаційних пере-
творень в кераміці трьох склади: склад № 1 $\text{Cu}_{0.1}\text{Ni}_{0.1}\text{Co}_{1.6}\text{Mn}_{1.2}\text{O}_4$ (Co-збагачений;
 $x = 0.1$; $y = 0.1$) і склад № 2 $\text{Cu}_{0.1}\text{Ni}_{0.8}\text{Co}_{0.2}\text{Mn}_{1.9}\text{O}_4$ (Ni-збагачений; $x = 0.1$; $y = 0.1$) і
в результаті досліджень проведено вимірювання основних електро-
фізичних параметрів для керамічних зразків всіх трьох складів, а саме,
електричного опору за 25°C та сталой B , що характеризує матеріал і визна-
чає енергію, яку необхідно витратити, щоб перевести електрони в енерге-
тичний стан провідності.
Вибрано оптимальні умови деградаційних тестів і проведено випро-
бовування підготовлених керамічних зразків за температур 125 і 170°C з кон-
стантною зміною електричного опору через 24, 72, 144, 208, 288, 395, 500 та 750
годин. Для зразків, термоекспонованих за 170°C упродовж вище вказаних
часових інтервалів, проведено додаткові вимірювання електричного опору
за 35°C з метою порівняння сталой B .

В якості контрольного деградаційного параметра використовува-
ли величину відносного приросту опору $\Delta R/R_0$ зразків $TP (\Delta R - \text{різниця між}$
 $\text{початковим і кінцевим значеннями електричного опору})$.
Встановлено, що величина відносного приросту електричного опору
 $\Delta R/R_0$ знає суттєві зміни в процесі деградаційного тесту для всіх типів
досліджуваної кераміки, при цьому Ni- та Co-збагачені керамічні склади

Препод...
к части...
численн...
- Кн. З...
стратеги...
ни, 2005.
по інте...
коректн...
них пом...
нашкн...
в основ...
пшени...
08804.
взаємн...
н у фіз...
в страт...
люно В...
шкля А...
пурван...
і пресе - Д...